

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Litauen

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

Ved artikel 12 i lov om domstolsordningen (*Lietuvos Respublikos teismų įstatymas*) er der i Litauen indført et ensartet domstolssystem med almindelige domstole og særlige domstole.

De almindelige domstole (domstolene i første instans, både distriktsdomstolene og de regionale domstole) behandler alle civile sager om tvister, der vedrører eller udspringer af civile forhold, familieretlige forhold, arbejdsretlige forhold, forhold baseret på intellektuelle ejendomsrettigheder, konkurs, gældssanering eller andre private forhold. Disse domstole behandler endvidere ekstraordinære retssager og begæringer vedrørende accept og fuldbyrdelse i Litauen af domme afsagt af udenlandske domstole og voldgiftsinstanser (jf. artikel 22 i den civile retsplejelov (*Civilinio proceso kodeksas*)).

De særlige domstole, dvs. forvaltningsdomstolene (de regionale forvaltningsdomstole), behandler forvaltningssager, der udspringer af retsforhold af administrativ karakter.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

En sagsøger kan anlægge en retssag ved en domstol efter eget valg under følgende omstændigheder:

en sag mod en sagsøgt, hvis bopæl er ukendt, kan anlægges ved retten på det sted, hvor sagsøgte har aktiver, eller hvor sagsøgte havde sin sidste kendte bopæl

en sag mod en sagsøgt, som ikke har bopæl i Litauen, kan anlægges ved retten på det sted, hvor sagsøgte har aktiver, eller hvor sagsøgte havde sin sidste kendte bopæl i Litauen

et krav om underholdsbidrag og konstatering af faderskab kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl

et krav om erstatning for personskade, herunder tilfælde hvor skadelidte er afgået ved døden, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl, eller hvor skaden blev forvoldt

et krav om erstatning for skade på en persons aktiver kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl (hjemsted), eller hvor skaden blev forvoldt

et krav om erstatning for skade som følge af retsstridig domfældelse, retsstridige tilbageholdelsesforanstaltninger, retsstridig varetægtsfængsling, retsstridig anvendelse af formelle tvangsmidler eller retsstridig administrativ straf (arrest), herunder erstatning for skade som følge af en dommers eller en domstols retsstridige handlinger under behandlingen af en civil sag, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl

et krav vedrørende en aftale/kontrakt, som angiver opfyldelsesstedet, kan også indgives til retten på det opfyldelsessted, der er angivet i aftalen/kontrakten

et krav vedrørende en værger, tilsynsførendes eller formueforvalters dispositioner kan også indgives til retten på det sted, hvor værgeren, den tilsynsførende eller formueforvalteren har bopæl (hjemsted)

et krav vedrørende forbrugeraftaler kan også indgives til retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl

et krav vedrørende aktiviteterne i en juridisk persons filial kan også indgives til retten på det sted, hvor filialen har hjemsted

et erstatningskrav som følge af skibskollision og godtgørelse for redningsaktioner og hjælp til søs, herunder alle andre sager, hvor en tvist opstår som følge af retsforhold inden for søfart, kan også indgives til retten på det sted, hvor sagsøgtes skib befinder sig, eller hvor skibets registreringshavn ligger.

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

Civile sager behandles af distriktsdomstolene og de regionale domstole i første instans (jf. artikel 25 i den civile retsplejelov).

Ifølge lovens overordnede regel skal alle civile sager behandles af distriktsdomstolene med den undtagelse, at visse sager henhører under de regionale domstoles kompetence eller den regionale domstol i Vilnius' enekompetence.

Dette afhænger af kravets størrelse, idet civile sager vedrørende krav på over 150 000 LTL behandles af de regionale domstole, bortset fra sager vedrørende familie- og ansættelsesforhold samt sager vedrørende godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

Domstolskompetencen afhænger dog også af andre faktorer end kravets størrelse.

De regionale domstole behandler også følgende civile sager i første instans:

sager vedrørende ikke-økonomiske ophavsretlige forhold

sager vedrørende retsforhold i civile offentlige udbud

sager vedrørende konkurs eller gældssanering, bortset fra sager vedrørende fysiske personers konkurs

sager, hvor en af parterne er en udenlandsk stat

sager baseret på krav vedrørende obligatorisk salg af aktier (anparter, kapitalandele)

sager baseret på krav vedrørende undersøgelse af en juridisk persons aktiviteter

sager vedrørende godtgørelse for økonomisk og ikke-økonomisk skade som følge af krænkelse af patienters velerhvervede rettigheder

andre civile sager, som efter specifik lovgivning skal behandles af de regionale domstole i første instans.

Den regionale domstol i Vilnius har enekompetence i første instans i følgende civile sager:

sager vedrørende tvister, som er nævnt i patentlovgivningen (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*)

sager vedrørende tvister, som er nævnt i varemærkelovgivningen (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*)

sager vedrørende udenlandske statsborgeres adoption af en litauisk statsborger, som bor i Litauen

andre civile sager, som efter specifik lovgivning henhører under den regionale domstol i Vilnius' enekompetence i første instans.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

En retssag anlægges ved retten på det sted, hvor sagsøgte har bopæl. En sag en juridisk person anlægges ved retten på det sted, hvor den juridiske person har hjemsted, som anført i selskabsregistret. Når sagsøgte er staten eller en kommune, indgives kravet til retten på det sted, hvor det organ, der repræsenterer staten eller kommunen, er beliggende.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

Sagsøger kan vælge mellem flere domstole, der er kompetente i en given sag.

Sagens parter kan også indgå en aftale om, hvilken ret sagen skal føres for. I den civile retsplejelovs artikel 32 er det fastsat, at parterne efter gensidig aftale kan bestemme, hvilken ret der er stedligt kompetent i deres sag, men de kan ikke indgå en sådan aftale, når en ret har enekompetence eller særlig kompetence til at behandle sagen.

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtets hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

Som nævnt i den civile retsplejelovs artikel 30 kan sagsøger vælge, hvilken ret der er kompetent i følgende sager:

sager, der anlægges mod en sagsøgt, hvis bopæl er ukendt, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøgte har aktiver, eller hvor sagsøgte havde sin sidste kendte bopæl

sager, der anlægges mod en sagsøgt, som ikke har bopæl i Litauen, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøgte har aktiver, eller hvor sagsøgte havde sin sidste kendte bopæl i Litauen

et krav vedrørende aktiviteterne i en juridisk persons filial kan også indgives til retten på det sted, hvor filialen har hjemsted

et krav om underholdsbidrag eller konstatering af faderskab kan også indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl

et krav om erstatning for personskade, herunder tilfælde hvor skadelidte er afgået ved døden, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl, eller hvor skaden blev påført

et krav om erstatning for skade på en persons aktiver kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl (hjemsted), eller hvor skaden blev forvoldt

et krav om erstatning for skade som følge af retsstridig domfældelse, retsstridige tilbageholdelsesforanstaltninger, retsstridig varetægtsfængsling, retsstridig anvendelse af formelle tvangsmidler eller retsstridig administrativ straf (arrest), herunder erstatning for skade som følge af en dommers eller en domstols retsstridige handlinger under behandlingen af en civil sag, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl

et erstatningskrav som følge af skibskollision og godtgørelse for redningsaktioner og hjælp til søs, herunder alle andre sager, hvor en tvist opstår som følge af retsforhold inden for søfart, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøgtets skib befinder sig, eller hvor skibets registreringshavn ligger

et krav vedrørende en aftale/kontrakt, i hvilken opfyldelsesstedet er angivet, kan også indgives til retten på opfyldelsesstedet i aftalen/kontrakten

et krav vedrørende en værges, tilsynsførendes eller formueforvalters dispositioner kan også indgives til retten på det sted, hvor værgeren, den tilsynsførende eller formueforvalteren har bopæl (hjemsted)

et krav vedrørende forbrugeraftaler kan også indgives til retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl

Derudover kan et krav mod flere sagsøgte, som bor eller befinder sig forskellige steder, indgives til retten på det sted, hvor en af de sagsøgte har bopæl eller hjemsted efter sagsøgers eget valg (jf. artikel 33, stk. 1, i den civile retsplejelov)

et krav vedrørende en aftale/kontrakt, i hvilken opfyldelsesstedet er anført, kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøgte har bopæl eller hjemsted, eller hvor aftalen/kontrakten skulle opfyldes, efter sagsøgers eget valg et krav vedrørende forbrugeraftaler kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøgte eller forbrugeren har bopæl eller hjemsted

et krav om underholdsbidrag kan indgives til retten på det sted, hvor sagsøger eller sagsøgte har bopæl eller hjemsted, efter sagsøgers eget valg.

Det er muligt at indgive et civilt krav om skadeserstatning i en straffesag og få det behandlet ifølge kompetencereglerne i den civile retsplejelov, såfremt kravet ikke blev fremsat eller pådømt som led i straffesagen.

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtets hjemting (ifølge hovedreglen)?

Den civile retsplejelovs artikel 31, stk. 1 og 2, indeholder følgende undtagelser fra den almindelige regel om stedlig kompetence, der er bindende for en person, som anlægges en retssag:

i forbindelse med krav om tinglige rettigheder over fast ejendom, anvendelse af fast ejendom, med undtagelse af begæringer vedrørende opgørelse af formueforholdet mellem ægtefæller i skilsmisssager, og ophævelse af udlæg i fast ejendom er den kompetente ret retten på det sted, hvor den faste ejendom eller størstedelen af ejendommen er beliggende

i forbindelse med kreditorers krav i et dødsbo, som indgives, inden arvingerne har vedgået arven, er den kompetente ret retten på det sted, hvor arven eller størstedelen af arven befinder sig.

Følgende skal endvidere bemærkes, jf. artikel 33, stk. 2-4, i Litauens civile retsplejelov:

Et modkrav skal indgives til den ret, det oprindelige krav blev indgivet til, uanset hvilken ret der måtte være kompetent. Selv om værdien af kravet øges, sagens genstand ændres, eller indgivelsen af et modkrav betyder, at en anden ret bliver sagligt kompetent i sagen, skal den ret, til hvem det oprindelige krav blev indgivet, pådømme alle spørgsmål vedrørende kravet (modkravet) og pådømme sagens realitet.

Hvis et eller flere af sagsøgers krav skal indgives efter reglerne om enekompetence, skal hele sagen anlægges efter disse regler.

Hvis et eller flere af sagsøgers krav henhører under en regional domstols kompetence, skal hele sagen behandles af en regional domstol.

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Parterne kan ændre den stedlige kompetence for en sag ved en gensidig skriftlig aftale. Indgåelsen af en sådan aftale kan dog ikke ændre kompetencen for en ret, som har enekompetence eller særlig kompetence til at pådømme sagen (jf. den civile retsplejelovs artikel 32).

En domstols kompetence til at behandle en sag kan undtagelsesvis begrundes med sagsøgtets deltagelse i sagen.

En ret kan henvise en sag til en anden ret, når en sagsøgt, hvis bopæl ikke var kendt, anmoder om at få sagen henvist til retten på det sted, hvor han/hun har bopæl (jf. artikel 34, stk. 2, nr. 2, i den civile retsplejelov).

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

De særlige forvaltningsdomstole i Litauen behandler hverken civile, handels- eller familieretlige sager. De pådømmer sager, som udspringer af forvaltningsretlige tvister.

Sidste opdatering: 21/10/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.